

ENTERESAN FUTBOL

DÜNYA FUTBOL TARİHİNDE ENTERESAN ANLAR

ERÇİN AKTULUM

Enteresan Futbol
Erçin AKTULUM

Kapak Tasarımı
Fatih KIRMIZIGÖZ

Mizanpaj
Enes BAŐAK

1. Basım, Kasım 2018
SAGE Yayınları

Baskı ve Cilt:
SAGE YAYINCILIK VE MATBAACILIK
Kazım Karabekir Cad. Kùltür arŐısı Kat: 2
No: 7/101-102-103
İskitler/Ankara

Tel.: 0312 314 00 02/05
bilgi@bizimdijital.com

1 Ocak 2018 tarihine kadar olan istatistik ve araştırmalar deęerlendirmeye sunulmuřtur.

Teşekkürler

Futbol olmazsa olmazımdır.

Çocukluğumdan bu yana futbolun farklı yönlerini merak etmişimdir. Bu nedenle bu yönde araştırmalar yaptım. Küçükken babamla birlikte gittiğim, yeşil alanlarda topla koştururken televizyonda izlediğim abilerim; Tanju, Feyyaz, Rıdvan, Sergen, Rıza, Kubilay gibi futbolun değişik isimlerini duydukça ‘‘Baba benim adım da Erçin, acaba ben de futbolcu olabilecek miyim?’’ diye babamın kafasını şişirmişliğim çoktur. Tabi bu hayal olarak kalsa da, amatör düzeyde futbol oynama şansım oldu. Futbolun her anını çok seven biri olarak futbol kitabı yazmak en büyük hayallerimden biriydi...

Kitabımı yazmama destek olan ve her zaman yanımda olan eşim **Ceylan Aktulum’a** ve şuan hiç bir şeyden haberi olmayan ama enerji kaynağım olan biricik kızım **Ecrin Aktulum’a** çok teşekkür ederim...

Futbolun Tarihi

Futbolun tam tarihi bilinmese de M.Ö. Çinliler, Türkler, Mısırlılar ve Sümerlerin ayakla topa vurma oyunlarını oynadığı arkeolojik kazılarda ortaya çıkmıştır.

Bugünkü modern futbolun temeli, “Harpastum” adı verilen Romalı askerlerin savaş taktikleri geliştirmeleri için oynanan oyundur.

Modern anlamda ilk futbolu 12. yüzyılda İngilizler oynamışlar fakat rekabet sonucu bozulan düzen yüzünden dönemin kralı tarafından bütün ülkede yasaklanmıştır.

Bugün oynanan futbola en yakın futbol müsabakaları 17. yüzyılda İngiltere'de görülür. Bunda, II. Charles'in İtalya'da gördüğü Giuoco del Calcio oyunundan etkilendiği söylenebilir.

Ortaçağda Avrupa'nın değişik köşelerinde topla oynanan kimi oyunlar dikkat çekiyordu. İngiltere'deki ortaçağ futbolu, Fransa'daki “soule”, İtalya'daki "calcio fiorentino" bunlardan bazılarıydı. FIFA'ya göre bu oyunların futbolla bir ilgisi bulunmamakta. Modern anlamda ise futbol İngiltere'de doğmuştu. 1848'de Cambridge Üniversitesi'nde oluşturulan Cambridge kuralları, futbolun ilk yazılı kaideleri olarak tarihe geçmişti. Bunlar çok kabul görmemiş, okullardan bağımsız olarak kulüpler yavaş yavaş kurulmaya başlanmıştı.

FA CUP; The Football Association Challenge Cup.

1871 yılında kurulan dünyanın en eski futbol organizasyonudur. Tarihteki ilk maçlar ise Kasım 1871'de oynandı. İlk golü ise Upton Park'ta, Clapham Rovers oyuncusu Jarvis Kenrick attı. İlk şampiyon ise 1887 yılında tarih sahnesinden silinen ve 2009'da yeniden kurulan Wanderers F.C. takımı oldu.

1863 yılı modern futbolun doğuşu olarak kabul edilir.

1872'de İngiltere-İskoçya arasında oynanan maç futbol tarihinin ilk milli maçı olmuştur ve sonuç 0-0 bitmiştir.

Sheffield United ile Tottenham 1901 yılında oynanan maçta tarihte ilk kez 100.000'den fazla seyirci toplamıştır.

Futbolu oynayan ilk Türk 1898 'de Selim Sırrı Tarcan, ilk futbolcu ise Fuat Hüsnü Bey'dir.

1895 yılında İngiltere'de kadınlar ilk futbol maçını oynamıştır.

Amerika kıtasında ilk federasyon 1893'te Arjantin'de kurulmuştur.

1848 yılında İngiltere'de Cambridge Üniversitesi'nde bugünkü futbol oyun kurallarının temeli atılmıştır.

1906 yılında ilk kıtalar arası milli maçta Güney Afrika Brezilya'yı 5-0 yenmiştir.

İlk takım: Sheffield FC

İlk Dünya Kupası: Uruguay 1930

Tarihlerle Futbol - I

- 1841 Topun tam küre olma zorunluluğu.
- 1848 Cambridge Rules (Kuralları) doğdu.
- 1857 Dünyanın ilk futbol kulübü kuruldu; Sheffield FC
- 1861 İngiliz işçiler Arjantin’de ilk kez futbol oynadı.
- 1869 Kale vuruşu kullanılmaya başlandı.
- 1871 Kalecinin topu elle tutabilmesi.
- 1875 Topa kafa vurma serbest oldu.
- 1875 Kalelere üst direk konuldu.
- 1876 Korner atışı kullanıldı.
- 1878 Hakemler düdüğü kullanmaya başladı.
- 1886 Ofsayt kuralı.
- 1890 Kalelerde ağ kullanılmaya başlandı.
- 1890 Hakemlere tam yetki verildi.
- 1891 Penaltı atışları kullanıldı.
- 1899 Maç süresi 90 dakika oldu.
- 1903 Averaj kuralı.
- 1904 21 Mayıs’ta FIFA kuruldu.
- 1913 9 metre 15 santimetre uzaklıkta durma kuralı.
- 1954 UEFA Basel’de kuruldu.
- 1963 Bundesliga Almanya’da kuruldu.
- 1970 Sarı ve kırmızı kartlar kullanılmaya başlandı.
- 1971 Ibrox Faciası’nda 66 kişi hayatını kaybetti.
- 1988 Kale direkleri ve üst direkler beyaz renk oldu.
- 1990 Tekmelik takma zorunlu oldu.
- 1995 Oyuncu değişikliği 3 oyuncu olarak belirlendi.
- 1999 Alex Ferguson, Kraliçe II. Elizabeth tarafından şövalye unvanıyla onurlandırıldı.

Wayne Rooney

"Hakem bitiş düdüğünü çaldığında etrafıma San Marino'lu futbolcular toplandı ve biri formamı, diğeri kramponlarımı, konçlarımı, şortumu ve hatta içliğimi bile istediler. Kıramadım hepsini verdim. O zaman anladım ki asıl kaybeden bizdik. San Marino'lular donumuza kadar almıştı."

- Wayne Rooney

Yok Artık - I

- 1957'de Charlton Athletic, maçın tamamlanmasına 30 dakika kala 5-1 geride olduğu karşılaşmayı 7-6 kazandı.
- 1973'te Galilee takımının bütün oyuncularını, İsrail ligindeki rakiplerini dövdükleri için geceyi nezarethanede geçirdi.
- 1993'te Paraguay'da Sportivo Ameliano ile General Caballero takımları arasında oynanan maçta 20 kırmızı kart çıktı.
- 1998'de İngiliz hakem Martin Sylvester, futbolcuya yumruk attığı için kendisine kırmızı kart gösterdi.
- İtalyan forvet Luigi Riva, güçlü şutlarından biriyle taraftarın kolunu kırdı.
- Sir Stanley Matthews, 33 yıllık kariyerinde hiç kart görmedi.
- Bologna'dan Giuseppe Lorenzo, Parma ile oynadıkları maçın 10. saniyesinde rakibine tekme attığı için kırmızı kart gördü.
- Michael Laudrup, hem Real Madrid formasıyla Barcelona'ya karşı, hem de Barcelona takımında Real Madrid'e karşı 5-0'lık galibiyetler yaşadı.
- Zimbabwe'de ordu takımı olan Cone Textiles'in golcü futbolcusu Elisha Banda, sivil bir takıma transfer olduktan sonra eski takım arkadaşları tarafından kaçırıldı. Banda, 8 gün

boyunca işkence gördükten sonra ağzı bağlı bir şekilde Harare yakınlarında bulundu.

- 1986 ve 1990 Dünya Kupası'nda, Arjantin Milli Takımı futbolcularının tavuk yemesini 'uğursuzluk getiriyor' gerekçesiyle yasakladı.
- 1986'da Finlandiya'nın efsane futbolcusu Pentti, bir maçta kendi kalesine 5 gol attı.
- Fildişi Sahili temsilcisi ASEC Abidjan, 1989 ile 1994 yılları arasında 108 maçta yenilgi yüzü görmedi.
- 2002'de Madagaskar ekibi Stade Olympique L'Emryne, şampiyon AS Adema karşısında kendi kalesine 149 gol attı. Bu ilginç girişimin nedeni ise bir önceki maçta hakemin verdiği kararları protesto etmek içindi.
- Profesyonel sözleşmeye imza atıp, 'en uzun süre oynamayan futbolcu' eski Liverpool kalecisi Jorgen Nielsen olarak kayıtlara geçti. Hvidovre'den 26 yaşında transfer edilen file bekçisi, tam 4 yıl 11 ay forma giymedi.